

Dosarul nr. 2ra-343/2023

2-21173517-01-2ra-02032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Iu. Potîngă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Aurelia Popovici,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Aurelia Popovici împotriva lui Bogdănaș Sergiu cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2021 Popovici Aurelia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bogdănaș Sergiu cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 18 iulie 2014 a încheiat căsătoria cu Bogdănaș Sergiu, înregistrată la OSC sect. Botanica, cu nr.689, din care au doi copii – XXX. Pe parcursul anului 2017 relațiile dintre ei s-au răcit, au apărut neînțelegeri și certuri. Încă de la începutul vieții de familie, pârâtul a manifestat o atitudine neglijentă față de principiile și valorile unei familii tradiționale, în ultimul an de căsătorie creându-se o atmosferă insuportabilă, de neînțelegeri deseori degerând la agresiuni verbale.

A invocat reclamanta că, pârâtul nu manifesta nici un interes față de copii, mai mul, din luna august 2019 locuiesc separat, în prezent copii minori domiciliind cu dânsa. Dispune de condiții de trai pentru asigurarea unui trai decent, precum și a unei dezvoltări fizice și spirituale a minorilor. Astfel, a considerat că în interesul minorilor aceștia în continuare trebuie să se afle alături de mama, reieșind și din faptul că întrunește toate condițiile necesare pentru creșterea și educarea copiilor comuni cu pârâtul, îi poate asigura un confort fizic și psihic care să-i garanteze o dezvoltare armonioasă.

A solicitat reclamanta desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori XXX, cu reclamanta/mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri lunare, începând cu data adresării cererii în

judecată până la atingerea majoratului minorilor.

Prin hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Popovici Aurelia împotriva lui Bogdănaș Sergiu.

S-a desfășurat căsătoria între Bogdănaș Sergiu și Popovici Aurelia, înregistrată la 18 iulie 2014, la OSC sect. Botanica, mun. Chișinău, înscrierea nr.689.

S-a încasat de la Bogdănaș Sergiu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 200 de lei, pentru eliberarea certificatului de divorț.

S-a determinat domiciliul copiilor minori XXX cu reclamanta (mama) Popovici Aurelia.

S-a încasat de la Bogdănaș Sergiu în beneficiul Aureliei Popovici pensie pentru întreținerea minorelor XXX în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri lunare, începând cu data adresării cererii în judecată – 24 noiembrie 2021, până la atingerea majoratului copiilor minori,

S-a încasat de la Bogdănaș Sergiu în beneficiul Aureliei Popovici cheltuielile de judecată alcătuite din taxa de stat achitată de reclamantă la depunerea acțiunii în judecată în mărime de 140 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 de lei pentru capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere a minorelor de la care a fost scutită reclamanta la înaintarea acțiunii.

La 12 aprilie 2022, avocatul Țurcan Vitalie, în interesele lui Bogdănaș Sergiu, a declarat apel împotriva hotărârii din 31 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii instanței de fond în partea modalității de încasare a pensiei de întreținere, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, în mărime de 6 000 de lei pentru ambii copii.

Prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de avocatul Țurcan Vitalie, în interesele lui Bogdănaș Sergiu, modificată hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri lunare și în această parte s-a încasat a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare copil.

În rest hotărârea a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, normele de drept naționale, și cele internaționale stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care, indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de interesul superior al copilului, iar, părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului. Or, ambii părinți, în egală măsură, au obligația de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului său minor.

De asemenea a mai reținut că, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază și, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale. La caz, pe parcursul examinării cauzei nu au fost prezentate probe, din care ar urma că pârâtul este încadrat în câmpul muncii, astfel, prima instanță urma să încaseze pensia de întreținere pentru copilul minor, conform prevederilor art.76 alin. (1) Codul familiei, într-o sumă bănească

fixă.

A mai relatat Curtea de Apel Chişinău că, la încasarea pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, urmează să se tina cont de starea materială şi familială a părţilor şi de alte circumstanţe importante. Starea materială reprezintă situaţia social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit.

Totodată instanţa de apel a mai invocat că, după adresarea cu cererea de chemare în judecată Bogdănaş Sergiu a transferat Aureliei Popovici pentru întreţinerea copiilor minori câte, aproximativ 6 000 de lunar, pentru perioada noiembrie 2021 – aprilie 2022. Astfel, părinţii urmează fi obligaţi la asigurarea unui nivel de trai suficient copiilor săi minori, pornind de la interesul primordial al copiilor, iar acest quantum nu trebuie să creeze dificultăţi la încasarea pensiei de întreţinere şi trebuie să fie în interesul major al copiilor, ultimii fiind în drept să fie asiguraţi din punct de vedere material în deplină măsură şi fără nicio restricţie sau condiţionare.

A menţionat Curtea de Apel Chişinău că nu a fost prezentată nici o probă ce ar permite evaluarea criteriilor care trebuie să fie luate în considerare la examinarea cererii privind încasarea pensiei de întreţinere, în special celor ce ţin de starea materială şi familială a părţilor, reţinând în mod obiectiv situaţia materială a pârâtului, precum şi că suma propusă depăşeşte cu mult minimumul stabilit pentru copiii de această vârstă, consideră de a încasa pensiei de întreţinere în mărime de a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare copil, acest quantum fiind unul rezonabil.

La 16 februarie 2023, Aurelia Popovici, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanţei cu menţinerea în vigoare a hotărârii instanţei de fond (f.d. 86-88).

În motivarea recursului a invocat că Bogdănaş Sergiu activează peste hotarele Republicii Moldova, având un loc permanent de muncă, din aceste considerente a solicitat încasarea pensiei de întreţinere în mărime de 1/3 din salariu şi alte venituri lunare.

Nefiind de acord cu modul de încasare a pensiei de întreţinere, Bogdănaş Sergiu a declarat apel indicând precum că efectuează transferuri regulate de bani pe contul meu, anexând 5 ordine de plată drept dovadă, pentru perioada decembrie 2021 - aprilie 2022, suma totală constituind 1800 euro.

A menţionat că Bogdănaş Sergiu, a transferat mai multe sume de bani în perioada decembrie 2021 - aprilie 2022, în total 1 800 de euro şi acestea au fost unicele transferuri efectuate de către Bogdănaş Sergiu începând cu anul 2019.

A relatat că mai mult de 3 ani de zile nu mai duc o viaţă comună şi copiii se află la întreţinerea ei. Astfel, instanţa de apel a considerat eronat că suma de 3 000 de lei pentru fiecare copil e suficientă şi va acoperi jumătate din cheltuielile necesare pentru întreţinerea copiilor minori. Nu este de acord cu o astfel de abordare, or, Bogdănaş Sergiu dispune de un loc de muncă permanent în Italia, având un salariu stabil lunar.

Consideră că instanţa de fond just a apreciat circumstanţele cauzei şi a emis o hotărâre legală ce urma a fi menţinută în întregime de către instanţa de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 15 noiembrie 2022.

La 31 ianuarie 2023, Curtea de Apel Chișinău, a expediat, în adresa participanților la proces decizia motivată, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 84).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul depus de Aurelia Popovici la data de 16 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 02 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 93).

La data de 27 martie 2023, avocatul Țurcan Vitalie, în interesele lui Bogdănaș Sergiu, a depus referință la cerere de recurs, prin care a solicitat declararea recursului depus de Aurelia Popovici, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că

instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Aurelia Popovici nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Aurelia Popovici.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc